

μέχρι μανιφέστα, φωτογραφίες και συνεντεύξεις. Δυο πράγματα πρέπει να σημειωθούν όμως. Το πρώτο είναι ότι συχνά φρόντιζαν σε κάποια σελίδα να εμφανίζεται, επιμελώς σχεδιασμένο, το αλφάδι μπλεγμένο με το ροζ τρίγωνο – σημάδι του κινήματος.

Το δεύτερο ήταν η ομοβροντία συναισθήματος που δεχόταν κανείς τότε – απομόνωση αλλά και δυναμικότητα, χιούμορ αλλά και μαυρίλα, φιλόδοξες προθέσεις που κατέρρεαν σε βιωματικές ακόμα και σεξουαλικές αναζητήσεις και αναμνήσεις, μια διάχυτη αφέλεια παρέα με ένα πείσμα. Κοντολογίς, μετά την ανάγνωση δεν υπήρξε απλά ταύτιση με όσα διαβάστηκαν και ειδώθηκαν – επήλθε μια έντονη αναγνώριση ενός νεαρότερου εαυτού σε εκείνα τα έντυπα που προέρχονταν από μια μακρινή ήπειρο.

Δεν θα ήταν υπερβολή να τονιστεί εδώ ότι η σχέση με ένα fanzine μπορεί να φτάσει πολύ πιο πέρα από αυτή της ευχάριστης ανάγνωσης. Σε κατάλληλες συγκυρίες η επαφή με ένα fanzine μπορεί να είναι ένα παράθυρο για έναν άλλον κόσμο, ο σπόρος για να ανθίσει ένας άγριος φαντασιακός κήπος στο μυαλό του αναγνώστη, μια μολυσματική επαφή που θα παραμείνει για πάντα εν ναρκώσει μέσα στον οργανισμό του κατόχου του τεύχους. Δεν θα ήταν υπερβολή, λοιπόν, αν έλεγα ότι η συγκίνηση κατά την ανάγνωση εκείνων των παλιών φωτοτυπιών ήταν η εισαγωγή σε έναν μυθολογικό κόσμο, με πούστηδες, πάνκηδες, συναυλίες, πολιτικά μανιφέστα, και ερωτικές μικρές αγγελίες κάπου ανέφικτα μακριά αλλά τόσο βαθιά ριζωμένο μέσα στον εκστατικό αναγνώστη ώστε τον συνόδευε στις περιπλανήσεις του σε αυτήν την πόλη. Είναι αυτή η διαδικασία της χρόνιας μόλυνσης που με ενδιαφέρει περισσότερο, κατά τον αναστοχασμό της διαδικασίας της επαφής με τα fanzines.

Θα έλεγα ότι 20 χρόνια από τότε, υπήρξαν μεν αρκετά ταξίδια αλλά μικρή μετακίνηση από αυτόν τον “μολυσμένο” τρόπο ζωής ή αυτόν τον “μολυσματικό” τρόπο γραφής. Είναι πάλι παρούσα η μοναξιά της ηλικίας των 20, μόνο που αυτή έχει αυξηθεί κι άλλο. Το υποκείμενο δεν είναι πια φυλακισμένο “σ’ αυτή την πόλη / [που] γεννηθήκαμε όλοι μπάτσοι”, αλλά είναι φυλακισμένο μέσα στο ίδιο το κορμί του, το τελευταίο όριο ανάμεσα σε εκείνο και τη παράλογη φρίκη που κουβαλούν κτίρια, μέρη και άνθρωποι που, θεωρητικά, θα έπρεπε μαζί τους να αισθάνεται άνετα.

Από τη εσχατιά αυτού του είδους της απομόνωσης, που ίσως μόνο ένα “ψυχάκι” μπορεί να νιώσει πλήρως, υπάρχει μια γραφή σαν μήνυμα σε μπουκάλι.

Μία φορά γιατί υπάρχει η ανάγκη να υμνηθεί η απόγνωση και μία φορά γιατί υπάρχει η ελπίδα για έστω έναν κατάλληλο, συναισθανόμενο παραλήπτη-φορέα της “αρρώστιας”.

Είναι με αυτό τον τρόπο που έγινε η γνωριμία των τριών μας – ενδεχομένως μέσα από αναγνώσεις χέρι με χέρι, μέσα από διαδρομές σε στέκια ή καταλήψεις, μέσα από συζητήσεις και περιπάτους, αλλά εν τέλει στο δρόμο.

Θα θέλαμε να μεταφέρουμε στην εκδήλωση αυτή, τούτη την αίσθηση της δρομίσιας ανακάλυψης-απόκάλυψης, της συγκίνησης, του προσωπικού μπλεγμένου με μια πολιτική διάθεση σύγκρουσης ακόμα και την πιθανότητα αναγνώρισης μιας συνενοχής ή συνωμοσίας.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΕ 3
fanzines
ΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΘΗΚΑΝ

ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΟΥ ΑΡΧΙΣΕ ΚΑΙ ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ
ΝΑ ΜΗΝ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ ΣΥΝΤΟΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 04.02.17 ΣΤΙΣ 20.00
ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗ TERRA INCOGNITA

Ένας από τους λόγους που μας έκανε να μαζευτούμε, ήταν η κοινή αγάπη για τα fanzines. Ωστόσο σ’ αυτή την εκδήλωση δεν μας ενδιαφέρει να παρουσιάσουμε μια ιστορική αναδρομή των fanzines ανά τον κόσμο. Εξάλλου ο όρος fanzine δεν χαρακτηρίζει από μόνος του και την πολιτική ταυτότητα του έντυπου. Περισσότερο θέλουμε να μιλήσουμε για “αυτά” τα χαρακτηριστικά των fanzines που μας έκαναν να τ’ αγαπήσουμε σε τέτοιο βαθμό ώστε να βγάλει και ο καθένας από τους τρεις μας, το δικό του.

Με διαφορετικές αφετηρίες ο καθένας μας, έχοντας όμως κοινά πολιτικά πιστεύω και την ίδια ανάγκη έκφρασης, επιλέξαμε να είμαστε κομμάτια ενός διαφορετικού κόσμου από αυτόν που μας μάθανε στα σχολεία και από αυτόν που μας προόριζαν οι γονείς μας.

Η σύγκρουση με τους κοινωνικούς θεσμούς, μας έκανε συνοδοιπόρους στο ταξίδι της αναζήτησης. Οι προσωπικές εκδόσεις του καθένα μας είναι ο καλύτερος τρόπος ώστε να αισθανόμαστε ζωντανοί και αληθινοί. Το fanzine ως έκδοση, από την αρχή δήλωνε την αντίθεση του στην μέχρι τότε κυρίαρχη κουλτούρα των επίσημων έντυπων κυκλοφοριών, που ήθελε να μονοπωλούν το

κοινωνικό- ψυχαγωγικό κομμάτι, οι “ειδικοί” του είδους. Δηλαδή: δημοσιογράφοι της διασκέδασης, μουσικοκριτικοί, αναγνωρισμένοι ποιητές, ροκ σταρς, ακαδημαϊκοί κοινωνιολόγοι. Διατηρώντας έτσι την απόσταση ανάμεσα στον καλλιτέχνη, τον ειδικό και τον αναγνώστη.

Αυτή την φορά τον ρόλο του συγγραφέα αναλάμβαναν συλλογικά ή ατομικά, κάποια παιδιά που ήθελαν να μιλήσουν από μόνα τους για την σκηνή που οι ίδιοι είχαν δημιουργήσει. Παρουσιάζοντας έτσι τις κοινωνικοπολιτικές τους απόψεις, τις μουσικές τους προτιμήσεις και τις έμφυλες δραστηριότητες που είχαν δημιουργήσει μέσα στις κοινότητες τους. Σύνταξαν, τύπωσαν, αυτό-χρηματοδοτήσαν και διακίνησαν από μόνοι τους αυτά που θέλανε να πούνε. Σαφέστατα και ήτανε από τα πρώτα δείγματα του d.i.y. Η σύγκρουση με το υπάρχον έχει τόσες μορφές, όσους θεσμούς έχει και το υπάρχον. Μια από αυτές ήταν και το ότι: μιλάμε εμείς για εμάς. Με αυτή την κίνηση καταφέρανε να προσπεράσουν τις τεράστιες χιλιομετρικές απόστάσεις που τους χώριζαν από αντίστοιχες κοινότητες και επιπλέον είχανε ξεπεράσει το εκδοτικό κατεστημένο.

Μέσα στις σελίδες τους λοιπόν, βρήκαμε άγνωστους φίλους που όχι μόνο μοιράζονταν μαζί μας τις δικές τους εμπειρίες αλλά και που μιλούσανε για τα ίδια συναισθήματα και αδιέξοδα που ζούσαμε εμείς οι ίδιοι εδώ. Η απλοϊκή-φθηνή σύνθεση τους, που είναι και το πιο βασικό χαρακτηριστικό των fanzines, εστιάζει στην αμεσότητα της σκέψης. Κείμενα και ζωγραφιές ως συνήθως είναι των ίδιων των εκδοτών, οι οποίοι αναλαμβάνουν όλο το οικονομικό και ηθικό κόστος. Η γραφή τους επικεντρώνεται σ’ αυτά που οι ίδιοι θέλουν να πουν, χωρίς να αποσκοπεί σε κανένα κερδοσκοπικό ενδιαφέρον. Συγγραφέας, εκδότης και διανομέας είναι το ίδιο πρόσωπο. Όλα τα παραπάνω ήτανε άλλη μια απόδειξη, ότι δεν ήμασταν μόνοι στις επιλογές μας και ακριβώς αυτό θελήσαμε να μοιραστούμε. Την ανάγκη έκφρασης και δημιουργίας με τα δικά μας πολιτικά πιστεύω και τους δικούς μας όρους. Κάθε σελίδα γραπτού μας είναι και ένα κομμάτι της δικής μας πραγματικότητας. Είναι μια από τις προτάσεις μας ενάντια στην εκμετάλλευση, την σιωπή και την φήμωση. Επιλογή μας είναι η διακίνηση να γίνεται μόνο μέσα από αυτοδιαχειριζόμενα-κινηματικά μέρη, καθότι θεωρούμε τα γραπτά μας, ότι είναι ένα ακόμα κομμάτι του κοινωνικού ανταγωνισμού που διεξάγεται εκεί έξω.

Ταυτόχρονα σήμερα τα πάντα δείχνουν να έχουν αλλάξει. Μέσω του διαδικτύου η πληροφορία ταξιδεύει παντού και οι λέξεις μοιάζουν να κυριαρχούν σε μία συζήτηση που όλο περισσότερο μοιάζει να απομακρύνεται απ’ τους ανθρώπους που πραγματικά αφορά. Κάθε πτυχή της όποιας δημιουργικότητας μας προσπαθεί να βρει μία θέση για το επόμενο βιογραφικό μας και η κάθε πτυχή του μοιράσματος μας με τους άλλους, έχει αρχίσει να περιορίζεται στην ανταλακτικότητα. Απ’ την περίοδο της κρίσης και μετά έχει γενικευτεί το φαινόμενο της επί πληρωμής δημόσιας έκφρασης που δείχνει να έχει ξεχυθεί σε κάθε δρόμο και πλατεία με την άμεση προτροπή των δημοτικών αρχών της κάθε πόλης. Κάθε εναλλακτική και από “τα κάτω” δράση μοιάζει έτοιμη να ενταχθεί στην κρατική στρατηγική. Τα fanzines, οι πολιτικές αφίσες, τα ραφτά, οι φωτογραφίες από παλιά κοινόβια, οι κάποτε underground δίσκοι πλέον αρχίζουν να συσκευάζονται ανά δεκάδες σε μικρές κούτες, έτοιμα όλα να πωληθούν σε νέα flea markets από ενδιαφέροντες νέους σε “αθεράπευτους κυνηγούς μικρών θησαυρών και ευκαιριών στην πόλη”. Τα “φεστιβάλ του δρόμου”¹ σήμερα περιφράσσονται από συρματοπλέγματα και διαθέτουν αντίτιμο και security. Τμήμα της κάποτε “αντικουλτούρας” που περιορίστηκε μόνο στην απελευθέρωση του βιώματος και του πάθους (δίχως να αναγνωρίσει τα κριτικά-πολιτικά της εναύσματα αλλά και χαρακτηριστικά), έφτασε να αποτελεί στο σήμερα μέρος της κυρίαρχης μαζικής κουλτούρας που αναζητά να ενσωματώσει οποιαδήποτε μορφή έκφρασης προκειμένου να αυξήσει το παραγωγικό της κεφάλαιο. Τέλος οι μικρές αφηγήσεις των καθημερι-

¹ Τα τελευταία χρόνια έχουμε δει πλήθος φεστιβάλ να ξεπηδούν που δηλώνουν ότι καταλαμβάνουν το δημόσιο χώρο και έχουν “δρομίσια” αυθεντικότητα. Όσο πιο γνωστά γίνονται τόσο πιο ακριβό γίνεται το εισιτήριο τους και πιο ψηλές οι περιφράξεις τους. Τα 2 τελευταία χρόνια είδαμε το 4ο street art festival να διεξάγεται μέσα στη ΔΕΘ και το 8ο street mode festival σε μία αποθήκη στον ελεγχόμενο χώρο του λιμανιού.

νών ανθρώπων δείχνουν να έρχονται στην επιφάνεια, συνεισφέροντας απλά σε μία νέα κατάσταση ισορροπίας που ζητά περισσότερη δημοκρατία. Δεν πειράζει ποια είσαι, δεν πειράζει πως είσαι, δεν έχει σημασία τι πιστεύεις, αρκεί να έχεις να προσφέρεις και εσύ το λιθαράκι σου στην ανάπτυξη του πολιτισμικού (και όχι μόνο κεφαλαίου).

Εμείς από τη μεριά μας δεν πιστεύουμε ότι για όλα αυτά ευθύνεται απλά και μόνο η έλλειψη συνείδησης των ανθρώπων. Το ότι όλα αυτά που δημιουργούμε δεν αποτελούν ένα πακέτο για ένα ευρύ και αχανές κοινό δεν οφείλεται μόνο σε κάποια δική μας ατομική επιλογή και απόφαση, αλλά στο γεγονός ότι ανήκουμε οι τρεις μας, λίγο ή πολύ, σε αυτή τη συγκεκριμένη κοινότητα που μέσα απ’ την κίνηση της κάποιες φορές προσπαθεί να οραματιστεί κοινωνικές σχέσεις πέρα απ’ αυτόν τον κόσμο. Δυστυχώς αν δεν ανήκεις σε μία τέτοιου είδους κοινότητα, είναι πιθανόν η ανάγκη για εκφραστική επικοινωνία να επιτυγχάνεται μόνο μέσα απ’ την κοινότητα των εμπορευμάτων. Με δυο λόγια κάνουμε ότι κάνουμε για να διεκδικήσουμε μία πιθανότητα μοιράσματος με ανθρώπους που μπορεί να έχουμε κοινές εμπειρίες, διαδρομές, αφηγήσεις αλλά και πολιτικά σκεπτικά. Όταν αυτά εκλείψουν δεν ξέρουμε τι θα συμβεί.

Πήραμε λοιπόν την απόφαση να σπάσουμε, ο καθένας λιγότερο ή περισσότερο, τον έντυπο χαρακτήρα της επικοινωνίας μας διεξάγοντας, αν μπορεί να λεχθεί έτσι, αυτή την εκδήλωση. Απ’ την αρχή των συναντήσεων μας, οι συζητήσεις μας πάντα κατέληγαν στην ανάγκη της δημόσιας έκφρασης. Αναλογιστήκαμε τις διάφορες εκφραστικές έντυπες προσπάθειες που είχαν συμβεί ανά καιρούς, ανακαλύπτοντας ότι συχνά η ανάγνωση τους ή κάποια συζήτηση γύρω απ’ αυτά παρέμενε σε ένα ιδιωτικό-προσωπικό επίπεδο. Αυτό δεν το θεωρήσαμε αρνητικό, καθώς φυσικά και μπορεί να εμπεριέχει συλλογικές και κριτικές εκδοχές. Παρόλα αυτά όμως θέλαμε μέσω αυτής της παρουσίασης να διεξαχθεί μία δημόσια συζήτηση που θα μπορούσε να θίξει ζητήματα, τα οποία δεν άπτονται μόνο στο περιεχόμενο μίας έντυπης έκδοσης τύπου fanzine αλλά και στις διάφορες μορφές που αυτή παίρνει. Αυτό δεν αποσκοπεί στο να εφεύρουμε ένα ορθό τρόπο δημιουργίας ή χρήσης των φανζιν αλλά να μιλήσουμε για διάφορα ζητήματα που μπορεί να έχουν απασχολήσει τον καθένα μας, ερχόμενοι και ερχόμενες σε μία επικοινωνία των διαφόρων απόψεων, σκεπτικών, αποφάσεων αλλά και τρόπων δημιουργίας.

Κάθε ολοκληρωμένο εκφραστικό “προϊόν” (όπως και ένα fanzin ως τέτοιο) αποτελείται από μία συμπύκνωση του χρόνου, των σκέψεων, των βιωμάτων αλλά και του τρόπου με τον οποίο κατασκευάστηκε. Πολλές φορές όμως η μορφή της κατασκευής του οριοθετεί τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης με το περιεχόμενο του. Ένα έντυπο δεν μπορεί να πει παραπάνω απ’ όσα έχουν γραφτεί σε αυτό, τουλάχιστον όχι από μόνο του. Οπότε η ανάγκη μας γι αυτή τη συζήτηση θεωρήσαμε ότι θα μπορούσε να προσπαθήσει, σε ένα βαθμό, να ταρακουνήσει αυτή τη συγκροτημένη μορφή μίας τέτοιας κατασκευής. Δεν πιστεύουμε λοιπόν ότι το θέαμα βρίσκεται μόνο στις μεγάλες σκηνές, στα κανάλια και στις βιβλιοπαρουσιάσεις στον Ιανό αλλά ότι αποτελεί μία συνεχή διαλεκτική διαδικασία, με την οποία ερχόμαστε καθημερινά σε αλληλεπίδραση σε κάθε πτυχή της ζωής μας. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι στην αστική κοινωνία, η λεγόμενη δημιουργική διαδικασία που ορίζεται ως τέχνη τυγχάνει της αναγνώρισης ως η πιο υψηλή έκφραση του πνεύματος. Παρόλα αυτά, υπό κάποιες συνθήκες δεν μπορούμε να αρνηθούμε, ότι μπορεί να ενέχει μέσα της μία φαντασίωση απελευθέρωσης που να κοιτά πέρα απ’ τις σημερινές κοινωνικές σχέσεις.

Γι όλους αυτούς του λόγους λοιπόν και επιλέγουμε να εκκινήσουμε αυτή τη συζήτηση σαν μία ευκαιρία για να μπορέσουμε να μεταφέρουμε διάφορα ζητήματα που μας απασχολούν και να διαρρήξουμε αν είναι δυνατόν κάποια δεδομένα.

Η πρώτη επαφή με τα fanzines, δεκαετίες πριν, στα 21 μου, έγινε με fanzines του εξωτερικού και μάλιστα χαρισμένα γιατί φαινόταν ότι έτσι “θα έπιαναν τόπο”. Ήταν έντυπα που ανήκαν στο ακόμα φρέσκο κίνημα του queerpunk. Είχαν διάφορες θεματολογίες, από κόμικς και κείμενα,